

Sygn. akt : II AKa 268/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2009 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Mazur
Sędziowie	SSA Paweł Węgrzynek SSA Marek Charuza (spr.)
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Dariusza Wiory

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2009 r. sprawy

wnioskodawcy **L. T.**

- o odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania decyzji o internowaniu nr 584/V-2 z dnia 26.08.1982r. w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981r. w Polsce stanu wojennego -

na skutek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 4 czerwca 2009 r.

sygn. akt. IV Ko 104/08

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że podwyższa do sumy 1.600 (tysiąc sześćset) złotych kwotę zasądzoną wnioskodawcy odszkodowania oraz do sumy 6.600 (sześć tysięcy sześćset) złotych łączną kwotę zasądzoną wnioskodawcy odszkodowania i zadośćuczynienia,
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,
3. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 268/09

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził na rzecz wnioskodawcy L. T. kwotę 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 950 złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku, za internowanie wnioskodawcy w okresie od dnia 26 sierpnia 1982r. do dnia 26 listopada 1982r., oddalając wniosek w pozostałym zakresie.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy i zaskarżył orzeczenie w części dotyczącej zasądzonego odszkodowania, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych oraz domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie kwoty odszkodowania do łącznej wysokości 5 000 zł.

Apelację ocenić należało jedynie jako częściowo zasadną, co skutkowało podwyższeniem kwoty odszkodowania do łącznej sumy 1 600 zł.

Rozważania dotyczące uwag podniesionych w apelacji rozpocząć należy od oceny podniesionego przez skarżącego w drugiej kolejności zarzutu, zmierzającego do wykazania, że doszło do naruszenia wymienionych przepisów postępowania.

Wszakże podzielenie tego zarzutu mogłoby prowadzić do stwierdzenia, że rezultatem naruszenia przepisów postępowania stało się popełnienie przez sąd orzekający błędów w ustaleniach faktycznych.

Ponieważ w zarzucie tym wymieniono normy art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oraz art. 558 k.p.k. – otwierające drogę do subsydiarnego stosowania przepisów postępowania cywilnego, można się domyślać, że skarżący zmierzał do wykazania, iż sąd orzekający dopuszczając się obrazy tychże przepisów błędnie nie zastosował ostatecznie wymienionego przepisu art. 322 k.p.c.

Z wnioskiem takim nie można się zgodzić, albowiem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wprost wskazano, że wnioskodawca nie udowodnił swych twierdzeń zgodnie z wymogami kodeksu postępowania cywilnego (art.232 k.p.c.), zatem sąd orzekający analizując zebrany materiał dowodowy czynił to i z uwzględnieniem mających zastosowanie w sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie odpowiednich norm procedury cywilnej.

Nie jest trafny i kluczowy w tym zakresie pogląd skarżącego, że w przedmiotowej sprawie doszło do obrazy przepisu art.322 k.p.c.

Otóż przypomnieć wypada, że przepis ten, umożliwiający sądowi uwzględnienie żądania pozwu, chociaż żądana przez powoda kwota nie jest możliwa do ścisłego udowodnienia – co w przypadku braku tegoż przepisu prowadziłyby do oddalenia żądania w odpowiedniej części – może być zastosowany dopiero wówczas, gdy po wyczerpaniu wszystkich dostępnych dowodów okaże się, że ścisłe udowodnienie żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 1976r., I CR 954/75, Lex, nr 7795).

Podkreślić jednocześnie mocno należy, że z uwagi na dominujące obecnie elementy kontrydiktoryjności w procesie cywilnym, sąd nie może przez zastosowanie art. 322 k.p.c. zwolnić powoda z ciężaru dowodzenia faktów – por. art. 232 k.p.c. powołany przez sąd orzekający.

Rozróżnić przy tym należy wyraźnie dwie sytuacje – pierwszą, w której doszło do zgromadzenia odpowiedniego materiału dowodowego i zgodnie z regułami procedury został on oceniony w sposób niekorzystny dla wnioskodawcy, od drugiej, kiedy to z uwagi na okoliczności wymienione w art. 322 k.p.c. nie jest możliwe ścisłe udowodnienie wysokości szkody.

W zakresie żądań wnioskodawcy L. T. odnośnie kwoty należnego mu odszkodowania, dokonać wypada podziału w zależności od poszczególnych zdarzeń, w sumie składających się na okoliczności uzasadniające przyznanie stosownego odszkodowania.

I tak, co do żądania wniosku dotyczącego utraconej części wynagrodzenia, w tym zakresie zebrany został pełny materiał dowodowy, zawierający i konkretną informację z zakładu pracy wnioskodawcy, który to materiał – o czym poniżej – oceniony został trafnie przez sąd orzekający.

Pozostałe elementy mające składać się na kwotę należnego odszkodowania, odnoszące się do zespołu kosztów odwiedzin wnioskodawcy, nie są już obecnie możliwe do ścisłego udowodnienia, stąd też w tym przypadku zastosowanie miała reguła z art. 322 k.p.c.

Zwolnienie wnioskodawcy od obowiązku ścisłego udowodnienia szkody w tym zakresie, nie może jednak prowadzić do podzielenia argumentów skarżącego, odwołujących się do upływu czasu oraz faktu samodzielnego występowania wnioskodawcy w sprawie, że z tego powodu sąd orzekający stosować miał bardziej korzystne dla wnioskodawcy kryteria oceny materiału dowodowego.

Wszakże ocena sądu nigdy nie może być zupełnie dowolna, lecz musi być zawsze dokonana w oparciu o zasady logicznego rozumowania i całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Nawiązując już do zastrzeżeń skarżącego, odnoszących się do stwierdzenia przez sąd I instancji braku podstaw do przyjęcia, że w okresie internowania wnioskodawcy jego bliscy otrzymywali pomniejszone aż o połowę wynagrodzenie za pracę L. T., podzielić należało poczynione zgodnie z regułą wynikającą z przepisu art. 7 k.p.k. ustalenia faktyczne sądu orzekającego w tym przedmiocie.

Twierdzenia wnioskodawcy w tym zakresie Sąd Okręgowy trafnie ocenił jako niewiarygodne, opierając się na treści informacji jaką w tym przedmiocie uzyskał

z kopalni (...), w której na początku lat osiemdziesiątych zatrudniony był L. T. – k.13.

Otóż jasno z owej informacji wynika, że w miesiącach internowania wnioskodawcy, to jest od sierpnia do listopada 1982r., jego wynagrodzenie za pracę

w niczym nie odbiegało od tego, jakie otrzymywał on w czasie poprzedzającym internowanie, przy czym z uzyskanych danych – wbrew zdaniu wnioskodawcy – nie wynika i to, aby jednym ze składników wynagrodzenia była premia.

Podkreślić wypada, że sam wnioskodawca – ograniczając się do zaprezentowania swych twierdzeń – nie przedstawił żadnych argumentów, jakie mogłyby podważać rzetelność powołanej informacji.

Zaprobować więc należało w tej zasadniczej części racje, przytoczone

w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku – strona 3 uzasadnienia wyroku, których nie ma już potrzeby ponownie, szczegółowo prezentować.

Zaskarżony wyrok wymagał natomiast pewnej korekty na korzyść wnioskodawcy, w zakresie dotyczącym kwoty odszkodowania powiązanego

z kosztami odwiedzin żony i córki wnioskodawcy podczas jego pobytu w ośrodku internowania.

Poza rozważaniami sądu orzekającego pozostały bowiem wskazane we wniosku okoliczności, związane z kosztami noclegów osób odwiedzających wnioskodawcę,

a także – co wnioskodawca podniósł dopiero na etapie postępowania odwoławczego – koszty zapewnienia opieki nad córką w czasie dwukrotnych odwiedzin żony L. T. w ośrodku w U..

Zebrany materiał dowodowy, ograniczający się właściwie do twierdzeń wnioskodawcy, nie wymagał w tym zakresie uzupełnienia, możliwa zatem stała się odpowiednia zmiana wyroku w trybie art. 437 § 2 k.p.k.

I tak, ponieważ żona wnioskodawcy odwiedziła go w U. dwukrotnie sama, a raz z córką, z tego tytułu zasądzić należało łącznie kwotę 350 zł, licząc koszt noclegu dla jednej osoby w kwocie 100 zł, a dla dwóch osób 150 zł.

Z kolei dla córki wnioskodawcy dwa razy konieczne było zapewnienie opieki podczas wyjazdów jego żony w odwiedziny, stąd też zasadne stało się zasądzenie

z tego tytułu łącznie kwoty 300 zł, przyjmując sumę 150 złotych jako wynagrodzenie dla opiekunki dziecka za jeden dzień pracy.

Podwyższono więc kwotę odszkodowania o sumę 650 złotych, co łącznie uczyniło kwotę 1600 złotych należnego wnioskodawcy odszkodowania.

Konsekwencją tej zmiany było ostateczne ustalenie kwoty należnego wnioskodawcy odszkodowania i zadośćuczynienia na sumę 6 600 złotych.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w wyroku, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa (art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego).